

פתרון הבחינה

בעברית

חורף תש"פ, 2020, שאלון: 11281

מוגש ע"י גילי תל-אורן, מורה לעברית בבית הספר לבגרות של יואל גבע

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

3 ■■■■■■■■■■

מדינת ישראל
משרד החינוך

 סוג הבחינה: בגרות
 מועד הבחינה: חורף תש"ף, 2020
 מספר השאלון: 11281
 נספחים: נספח 1 – טקסטים
 נספח 2 – דף עזר

עברית: הבנה, הבעה ולשון

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
חלק ראשון	—	הבנה והבעה
חלק שני	—	לשון
50 נקודות	—	50 נקודות
50 נקודות	—	50 נקודות
- פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס
- פרק ב: תחביר
- פרק ג: מערכת הצורות
- יש לבחור באחד הפרקים
סך הכול	—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר מצורף (נספח 2).
- ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

4

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים 1-3 שבנספח 1 המצורף, וענה על כל השאלות 1-5 שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. הכותרת של טקסט 1 היא **קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם.**

א. ציין על פי טקסט 1 מהו המחיר המוזכר בכותרת. (2 נקודות)

על פי טקסט 1, המחיר של העלייה הקיצונית בקניות באינטרנט הוא הפגיעה הסביבתית.

ב. הבא מטקסט 1 שתי סיבות למחיר זה של הקניות באינטרנט. (4 נקודות)

על פי טקסט 1, הסיבות לפגיעה הסביבתית הנגרמת מהקניות באינטרנט הן, ראשית, הצטברות הפסולת של האריזות, ושנית, פליטת הגזים מכלי התחבורה המשנעים את הסחורות ממדינות הייצור ליעדן.

2. א. "את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת מובילים בעיקר בני הדור הצעיר" (טקסט 2, שורה 10).

ציין מהי הסיבה לכך, על פי טקסטים 2 ו-3. (2 נקודות)

על פי טקסטים 2 ו-3, את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת מובילים בעיקר בני הדור הצעיר, מפני שהם רגילים לשוטט ברשת ולהשיג את מבוקשם במהירות ובמחיר נמוך יותר. הם כמעט נולדו

לסביבה המקוונת ולכן טבעי עבורם לערוך בה את הקניות שלהם.

ב. מדוע אלעד גולדנברג קובע שבני הנוער הם "צרכנים מתוחכמים" (טקסט 3, שורות 13-14)? (2 נקודות)

הקף את התשובה הנכונה.

(1) משום שבני הנוער מתחילים לקנות באינטרנט כבר מגיל 11.

(2) משום שבני הנוער הם קהל אידיאלי בעבור משווקים, מפרסמים וחברות מסחריות.

(3) משום שרוב בני הנוער ממליצים להוריהם לקנות באינטרנט.

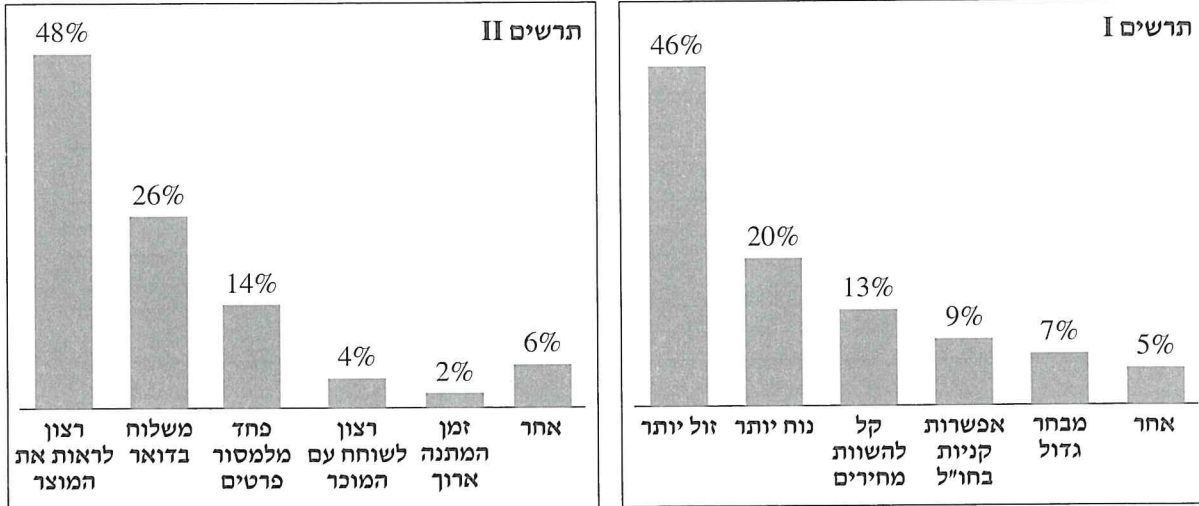
(4) משום שבני הנוער רואים את המוצר בחנות ולאחר מכן רוכשים אותו ברשת.

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

3. לפניך שני תרשימים המציגים תוצאות של מחקר שנערך בחודש מרץ בשנת 2016, בקרב 1,500 ישראלים בני 18-65. אחד מן התרשימים מציג את התפלגות השיקולים בעד קנייה באינטרנט, והאחר את התפלגות השיקולים נגדה.

לקנות או לא לקנות באינטרנט

(הנתונים מתוך ריזחיימוביץ', מ' (31 במאי 2016). eBay: כ-95% מהישראלים קנו השנה באינטרנט. מתוך האתר גלובס.)

א. (1) איזה מן התרשימים מציג את השיקולים בעד הקניות באינטרנט, ואיזה מן התרשימים מציג את השיקולים

נגד הקניות באינטרנט? הקף את התשובה הנכונה בנוגע לכל תרשים. (2 נקודות)

- תרשים I מציג שיקולים בעד / נגד הקניות באינטרנט.
- תרשים II מציג שיקולים בעד / נגד הקניות באינטרנט.

(2) הסבר את קביעותיך, ובסס אותן על מילים מן התרשימים. (2 נקודות)

התרשים הראשון מתאר את היתרונות שברכישה מקוונת - היא זולה יותר, נוחה יותר וכו',

ואילו התרשים השני מציג את החסרונות שברכישה המקוונת, שאינה מאפשרת לראות את

המוצר, שמחייבת למסור פרטים, שכרוכה בזמן המתנה ארוך וכו'.

ב. על פי טקסט 1, ציין שיקול אחד המוצג בתרשימים II-I שעיימו התמודדו אתרי הקניות, וציין באיזה אופן התמודדו

עימו אתרי הקניות. (3 נקודות)

על פי טקסט 1, אתרי הקניות ניסו להתמודד עם החיסרון של זמן המתנה ארוך, ועשו זאת על ידי

השליחויות המהירות.

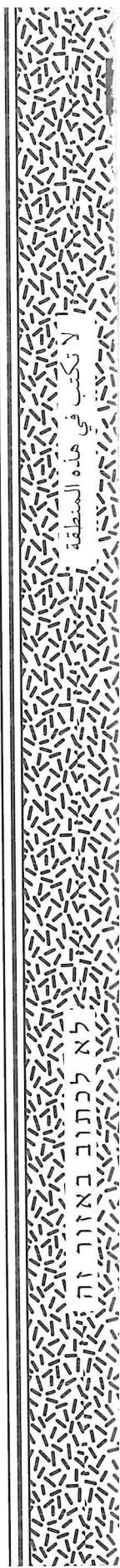
ג. תרשים I פורסם בשנת 2016 ומציג את התפלגות השיקולים לקניות באינטרנט באותה שנה.

בטקסט 1, שפורסם בשנת 2018, מתוארת מגמה של שינוי בשיקולים לרכישת מוצרים באינטרנט (שורות 5-7; שורות 17-20).

שער כיצד המגמה המתוארת בטקסט 1 יכולה להשפיע על הנתונים המוצגים בתרשים I. (2 נקודות)

על פי תרשים 1, ב-2016 השיקול המרכזי לרכישה באינטרנט היה המחירים הנמוכים, אולם על פי טקסט

1, ב-2018 המוצרים שקונים באינטרנט כבר אינם זולים יותר, והנוחות הפכה לשיקול המרכזי.

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

10

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.
פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס – חובה (10 נקודות)
 בפרק זה ענה על שאלות 6-7.

6. א. במשפט שלפניך **הקף** את צורות שם המספר הנכונות מבין האפשרויות הנתונות.
 במחקר שפורסם בשנת 2016 התגלו הממצאים האלה:
 שמונים וְחֲמִשָּׁה / שמונים וְחֲמִשָּׁה / שמונים וְחֲמִשָּׁה / שמונים וְחֲמִשָּׁה אחוז מבני הנוער בישראל
 רוכשים מוצרים באתרי האינטרנט פעמיים בחודש לפחות, והגיל שבו הצעירים מתחילים לרכוש מוצרים ברשת הוא
אחת עשרה / אחד עשרה / אחד עשר / אחת עשר.
- ב. במשפטים שלפניך כתוב במילים את המספרים המודגשים. אין צורך לנקד.
- בארצות הברית, שהיא מעצמת הקניות מספר **1 אחת** בעולם, אחד מכל שישה קניונים צפוי להיסגר ב- **10 עשר** השנים הקרובות.
  - במהלך השנים 2010-2017 גדל היקף הקניות של הישראלים באינטרנט פי **10 עשרה**.
  - על פי נתוני "דואר ישראל", בשנת 2018 הגיעו לארץ יותר מ- **67 שישים ושבעה** מיליון חבילות.
- 3 שלוש** הערים המובילות במספר הזמנות של מוצרים ברשת הן: רמת גן, פתח תקווה וגבעתיים.
 העיר תל אביב ניצבת במקום ה- **12 השנים-עשר** ברשימת הערים המובילות במספר הזמנות המוצרים ברשת.

7. בקטע שלפניך **הטה** את מילות היחס הנתונות לפי הקשרן.
 לקוחות יקרים, אנו מזמינים **אתכם** להיכנס לאתר שלנו, שבו תוכלו לרכוש מוצרים שימושיים בהנחות חסרות תקדים; לאחר שתקבלו את המוצרים ותשתמשו בהם, לא תבינו איך הסתדרתם **בלעדיהם**.
בלעדי

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר או בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע מן השאלות 8-12 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

8. לפניך משפטים II-I.

פסוקית מושא

I. אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שהוא רוכש מוצרים בעסקים מקומיים ולא באתרי הקניות. חלק מתיאור כולל מושא נושא מורכב

II. ברשתות המרכולים צמצמו את צריכת שקיות הניילון והאריזות באמצעות חקיקה, אולם על אתרי הקניות איבר א' מושא איבר ב'

לא חל החוק הזה. מחובר

- א. ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית או הפסוקיות שבו, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את תפקידה התחבירי; אם המשפט הוא משפט איחוי (מאוחה / מחובר), תחם את איבריו.
- ציין מעל המילים והצירופים המסומנים בקו במשפטים II-I את התפקידים התחביריים שלהם.

ב. במשפט I יש חלק כולל.

כתוב את משפט I מחדש: המר את החלק הכולל במבנה "אין... אלא...".

אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שאין הוא רוכש מוצרים באתרי הקניות אלא בעסקים מקומיים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

9. לפניך ארבע כותרות של מאמרים וכתבות.

- I. קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם
- II. תחפושות באינטרנט – כך תזמינו אותן בזול
- III. "אמזון": אימת הקניונים בארץ
- IV. סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11

א. (1) מתח קו מתחת לכל אחד מן הנשואים בכותרת I.

(2) החלק הראשון שבכותרת I מנוסח בלשון דבורה, שאחד המאפיינים שלה הוא השימוש במילה "זה".

כתוב את החלק הראשון שבכותרת I מחדש: המר את המילה "זה" שבכותרת במילה אחרת, שתתאים

לתוכן המשפט. (תוכל לשנות מילים נוספות במשפט, אם יש צורך.)
קונים באינטרנט כי המחירים נמוכים?

ב. (1) כותרת II היא משפט בעל חלק ייחוד.

ציין את התפקיד התחבירי של חלק הייחוד במשפט. מושא

(2) המר את כותרת II במשפט במבנה רגיל (בלי חלק ייחוד).

כך תזמינו תחפושות באינטרנט בזול.

ג. המר כל אחת מן הכותרות III ו-IV במשפט שלא יהיו בו נקודתיים. (הוסף מילה/מילים על פי הצורך.)

— המרה של כותרת III: אמזון היא אימת הקניונים בארץ.

— המרה של כותרת IV: סקר מראה שבני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11.

لا تكتب في هذه المنطقة

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

10. א. לפניך משפט מורכב, ובו פסוקית תחומה.

עדיין לא ברור אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

- (1) ציין את התפקיד התחבירי של הפסוקית התחומה במשפט. **נושא**
- (2) כתוב ארבעה משפטים מורכבים: בכל משפט כתוב חלק עיקרי משלך, באופן שהפסוקית התחומה תשמש במשפט בכל פעם בתפקיד תחבירי אחר, לפי ההוראות שלפניך.
- בתפקיד פסוקית מושא: **עדיין לא יודעים אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.**
-
- בתפקיד פסוקית נושא: **השאלה היא אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.**
-
- בתפקיד פסוקית תיאור תנאי: **אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה, הם ישרדו.**
-
- בתפקיד פסוקית לוואי: **התשובה לשאלה אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה אינה ידועה.**

ב. לפניך משפט.

המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים הם בגדים, נעליים, משקפיים ותכשיטים.

- (1) ציין מהו הסוג התחבירי של המשפט. **מורכב**
- (2) במשפט יש חלק כולל. **נושא**
- (3) נסח את המשפט מחדש באופן שהחלק הכולל יהיה תמורה לאחת המילים במשפט. **המוצרים בגדים, נעליים, משקפיים ותכשיטים הם הנרכשים ביותר בקניונים.**

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

11. א. לפניך קטע שהושמטו ממנו סימני הפיסוק, חוץ מן הנקודות שבסופי המשפטים.

אלעד גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של אייבי בישראל, הודיע על פרישתו מן התפקיד בשל מעבר לתפקיד אחר. בתקופת ניהולו של גולדנברג גדלה החטיבה העסקית של אייבי במאות אחוזים, וכיום יש מיליון משתמשים פעילים בישראל. אלעד גולדנברג אומר: אני מרגיש שהייתה לי זכות להיות שותף בהובלת מהפכת הקניות של הישראלים. לדבריו, אם "אמזון" תצליח בארץ, זה יקרה במידה רבה בזכות הצלחתה של אייבי.

הוסף לקטע הנתון סימני פיסוק לפי ההוראות שלהלן:

- (1) ציין פסיקים: פסיק בין איברים במשפט איחוי (מאוחה / מחובר), פסיק לאחר פסוקית, פסיק לאחר הסגרת ופסיקים לפני תמורה ואחריה.
- (2) ציין נקודתיים ומירכאות: לציון דיבור ישיר.

ב. לפניך שלושה משפטים, ובהם עצות לרכישה בטוחה באינטרנט מטעם המועצה הישראלית לצרכנות. במשפטים מסומנים שלושה שמות פועל.

- I. לפני כל רכישה באתר קניות רצוי לונדא מי הגוף המנהל את האתר ומפעיל אותו.
- II. מומלץ לערוך חיפוש בגוגל או בפורומים מוכרים לבדיקת אמינות האתר.
- III. לפני הרכישה חשוב לבדוק באתר את מדיניות החזרת המוצרים.

(1) שמות הפועל המסומנים בקו במשפטים I-III פותחים פסוקיות מצומצמות. ציין את התפקיד התחבירי המשותף לכל הפסוקיות המצומצמות. נשא

(2) מהו התפקיד התחבירי המשותף למילים שלפני שמות הפועל המסומנים בקו? נשא

(3) בחר באחד מן המשפטים I-III, והמר אותו במשפט שתהיה בו פסוקית רגילה במקום הפסוקית המצומצמת. לפני כל רכישה באתר קניות רצוי שנודא מי הגוף המנהל את האתר ומפעיל אותו.

لا تكتب في هذه المنطقة

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

16

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

12. א. לפניך משפט דר־משמעי.

חיפשתי מידע על קניות בני נוער ברשת.

לפניך שתי דרכים לניתוח תחבירי של המשפט. כל דרך מייצגת משמעות אחת של המשפט.

תיאור

(1) ציין מעל המילה "ברשת" התחומה בכל אחת מן הדרכים לניתוח תחבירי את התפקיד התחבירי שלה.

(2) ציין את המשמעות של המשפט על פי כל אחת מן הדרכים.

חיפשתי ברשת מידע על קניות בני נוער.

משמעות המשפט על פי דרך I:

חיפשתי מידע על קניות בני נוער שנערכות ברשת.

משמעות המשפט על פי דרך II:

ב. לפניך שלושה קטעים ובהם עצות ("טיפים") לקנייה באינטרנט. בכל אחד מהם יש שיבושים תחביריים.

"טיפ"	"טיפ"	"טיפ"
במידה ואתם קונים הרבה, עדיף להוריד את האפליקציה (יישומון) של האתר בו אתם מרבים לקנות.	קראו את התנאי החזרה כי לא בטוח שתוכלו להחזיר את המוצר או לבקש זיכוי מתי שתרצו.	שאתם קונים, הביאו בחשבון ושימו לב למחיר של המוצר. מעל סכום מסוים תצטרכו לשלם מכס.

השלם את הטבלה שלפניך: העתק מן הקטעים שלושה שיבושים תחביריים, ותקן כל אחד מן השיבושים שהעתקת.

השיבושים	התיקונים
(1) שאתם	כשאתם
(2) מתי שתרצו	כשתרצו
(3) במידה ו	אם

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע מן השאלות 13-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).
שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

13. א. לפניך קטע מטקסט 1, ובו צורות בינוני (הווה) מודגשות.

אחר צוהריים בניו יורק. שליח של "אמזון" **מְגִיעַ** לבניין דירות ומשאיר חבילות בכניסה. ערמות החבילות בכניסה לבניינים נהפכו למחזה **נְפוּץ** בכל רחבי ארצות הברית. סיור ברחובות ניו יורק בלילה שבו **מְפַנֵּים** את פסולת אריות הקרטון אינו **מוֹתִיר** אף הוא ספק בנוגע לשאלה היכן ערכו התושבים את קניותיהם. בכניסה לדבים מן הבניינים **מוֹנְחֹת** ערמות של קרטונים **הַמְמַתְינֹת** לפינוי הזבל. כמויות האשפה **מְעִידֹת** ש**מְדַבֵּר** בתופעה הולכת וגדלה.

(1) לפניך טבלה ובה פעלים מן הקטע. ציין את השורש ואת הבניין של כל פועל.

הפעלים	השורש	הבניין
מְגִיעַ	נג"ע	הפעיל
נְפוּץ	פריצ	נפעל
מְפַנֵּים	פני"ה	פיעל
מוֹתִיר	ית"ר	הפעיל
מְעִידֹת	ערי"ד	הפעיל

(2) שְׁעַר מדוע השתמש כותב הטקסט בפעלים בזמן הווה לתיאור אירועים שכבר התרחשו.

הכותב משתמש בפעלים בזמן הווה לתיאור אירועים שכבר התרחשו כדי לאפשר חוויה של צפייה בטלוויזיה או סרט.

ב. בטבלה שלפניך שני משפטים, ובכל משפט משובצת המילה **מוֹצֵר**. השלם את הטבלה: ציין את חלק הדיבור של המילה בכל משפט, את השורש שלה, וכתוב מילה כלשהי שנגזרה מאותו השורש.

חלק הדיבור	השורש	מילה כלשהי מאותו השורש
(1) בעבר חששו הצרכנים מפני המתנה ארוכה ל מוֹצֵר שהזמינו באתר קניות.	יצ"ר	יצירה
(2) הבגד שהזמנתי באתר מוֹצֵר כעת אצל התופרת, מכיוון שהוא גדול בכמה מידות ממידתי.	צר"ר	צר

لا تكتب في هذه المنطقة

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נזע ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

14. לפניך עצות להזמנת תחפושות באינטרנט מאתרים של חברות מחו"ל.

עצות להזמנת תחפושות באינטרנט מאתרים של חברות מחו"ל

<p>III. בדקו אילו הטבות מוצעות באתרי קופונים בחו"ל – שוברי הנחה מוצעים באתרים בחו"ל וגם באתרים של חנויות התחפושות.</p>		<p>I. הזמינו לפחות חודש וחצי מראש – כך תיהנו מעלויות שילוח נמוכות יותר, ותבטיחו שהמשלוח יגיע בזמן.</p>	
<p>IV. שימו לב למידות – אם אינכם בטוחים מהי המידה המתאימה לכם, השתמשו בסרגלי המידות המוצעים ברוב האתרים או התייעצו עם נציגי האתר.</p>		<p>II. קנו בקבוצה – בקנייה משותפת עם חברים או עם בני משפחה הוצאות השילוח מתחלקות בין כולכם, והקנייה נהפכת למשתלמת יותר.</p>	

(מעובד על פי הראל, ר' ולוי, ר' (12/1/2015). כך תקנו תחפושות באינטרנט בזול ותימנעו ממלכודות. מתוך האתר TheMarker.)

א. ציין את הזמן (הדרך) המשותף לפעלים הזמינו, קנו, בדקו, שימו שבמשפטים המודגשים בעצות. ציור

ב. הקף בעצה IV שני פעלים נוספים הנוטים באותו הזמן (הדרך) של הפעלים שבסעיף א.

ג. מבין שלוש הצורות שלפניך, הקף את הצורה המבטאת את ההגייה הנכונה של הפועל בדקו שבעצה III.

בִּדְקוּ, בִּדְקוֹ, בִּדְקוֹ

ד. (1) לפניך חמש צורות פועל מן העצות שלעיל. ציין את הבניין של כל אחת מהם.

<u>נפעל</u>	הבניין:	תִּהְיֶה
<u>נפעל</u>	הבניין:	נִהְפָּכֶת
<u>התפעל</u>	הבניין:	מִשְׁתַּלְמָת
<u>הופעל</u>	הבניין:	מְצַעֵים
<u>קל</u>	הבניין:	שִׁימוּ

(2) ציין את השורשים של צורות הפועל האלה: תִּהְיֶה הנִי"ה מִשְׁתַּלְמָת שלי"מ מְצַעֵים יצ"ע

ה. לפניך ארבע מילים מן העצות שלעיל.

עצות, עלות, הטבות, מדות

(1) הקף את המילה שאין בה צורן נטייה.

(2) ציין את השורש של המילה שאין בה צורן נטייה. על"י"ה

(3) כתוב את משמעות צורן הנטייה שבשלוש המילים האחרות. רבות

לא לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

15. א. לפניך קטע ובו מילים מודגשות.

מוצרים ארוזים נארוזים מחדש, וכדי שלא ירשרשו בתוך ארגז הקרטון ממלאים אותו בפלסטיק. רק במדינות מעטות מקפידים על מחזור של אריזות. במדינות אלה נשמעות קריאות לחוקק חוקים לשמירה על הסביבה. ברוב מדינות המערב הפגיעה הסביבתית אינה מעוררת התנגדות ציבורית, ודווקא הפגיעה בעסקים המקומיים היא שמעוררת מחאה.

(1) מה משותף לשתי הצורות ארוזים, נארוזים? הקף את התשובה הנכונה.

I. שתי הצורות נוטות באותו הבניין.

II. שתי הצורות משמשות בקטע באותו חלק דיבור.

III. לשתי הצורות יש משמעות סבילה.

• בחר באחת מן התשובות השגויות, והסבר בעזרת שימוש במונחים דקדוקיים מדוע היא שגויה.

ארחים שייכת למשקל פעול בבניין קל, ואילו נארחים שייכת לבניין נפעל.

(2) המילה מחזור גזורה משורש תנייני.

• ציין את השורש של המילה. מחז"ר

• ציין את המשקל של המילה. קיטול

• ציין את השורש הראשוני שממנו נגזר השורש התנייני של המילה. חז"ר

(3) מה משותף לפעלים לחוקק ומעוררת שבקטע? הקף את התשובה הנכונה.

I. הגזרה II. הבניין III. הגזרה והבניין

(4) ציין את שם הפועל של השם מחאה שבקטע. למחות

(5) לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם שתי מילים מודגשות. בכל משפט הקף את המילה הנכונה

מבחינת הגייתה או מבחינת התאמתה לתוכן המשפט.

I. הקרטון (ממלא) / ממלא באריזות פלסטיק.

II. באתר כתוב: "כנסו / הכנסו" לאתר והזמינו בגדים בהנחה."

• כתוב משפט משלך שבו המילה שלא הקפת במשפט II בצמד כנסו / הכנסו תשמש באופן תקין.

המנהלת אמרה: "כנסו את התלמידים בחצר".

ב. לפניך קטע, ובו מודגשות ארבע מילים.

בקניון שלידי ביתי יש מרפאה, חנויות למוצרי פנאי ו"שוק מציאות". על אחת מן החנויות תלוי שלט

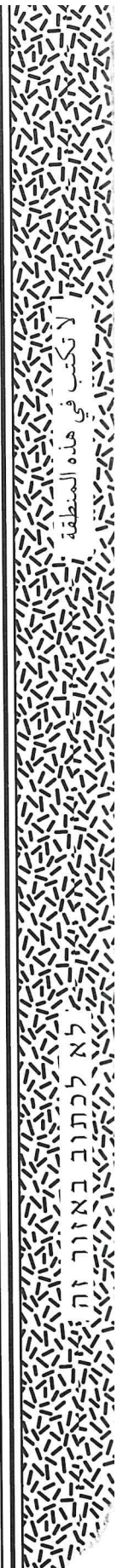
ובו כתוב: "הנחות יינתנו עד גמר המלאי".

(1) איזו מבין ארבע המילים המודגשות יוצאת דופן מבחינת הגזרה? פנאי

(2) ציין את השורש של המילה היוצאת דופן מבחינת הגזרה. פנ"ה

(3) כיצד יש להגות את המילה מרפאה שבקטע הנתון? הקף את התשובה הנכונה.

מרפאה, מרפאו

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

16. א. לפניך ארבע מילים.

נְבִיא, תַּפְנִית, תַּקְדִּים, אָסִיר

 (1) איזו מן המילים אינה יכולה לשמש הן בתפקיד פועל הן בתפקיד שם עצם? תפנית

(2) בחר באחת משלוש המילים המשמשות הן בתפקיד פועל הן בתפקיד שם עצם והשלם את הטבלה.

המילה שבחרת		ניתוח המילה בתפקיד פועל			ניתוח המילה בתפקיד שם עצם	
תקדים	שורש	גוף	בניין	שורש	משקל	
	קד"מ	נוכח	הפעיל	קד"מ	תקטיל	

ב. לפניך משפט מטקסט 1.

הפער בין שְׁלוּחַ יבשתי לשילוח אוירי מבחינת פליטת גזי חממה הוא עצום.

(1) לפניך ארבע מילים מודגשות שנגזרו מן השורש ש-ל-ח.

 פיעל שְׁלִיחוֹת, שְׁלִיחוֹת, התפעל השְׁתַּלְחוֹת, קל השְׁלִיחָה של חבילות מחו"ל נעשתה נפוצה.

- איזו מבין ארבע המילים המודגשות אינה נוטה במשקלי שמות הפעולה? הקף אותה.
- ציין מעל כל אחד משלושת שמות הפעולה את הבניין שלו.

(2) לפניך המשפט עם המילה שְׁלִיחָה שבסעיף (1) וכן משפט נוסף ובו המילה שְׁלִיחָה במשמעות אחרת.

ציין ליד כל אחד מן המשפטים את המשקל של המילה שְׁלִיחָה המודגשת בו.

 השְׁלִיחָה של חבילות מחו"ל נעשתה נפוצה. משקל: קטילה

 חברתי היא שְׁלִיחָה בלונדון מטעם הסוכנות היהודית. משקל: קטיל

ג. לפניך משפט ובו מודגשת המילה קַבְּלָה פעמיים. הקף את המילה קַבְּלָה שמשמעותה היא שם פעולה.

 באתרים רבים מאפשרים לצרכן לבטל את העסקה בתוך 14 יום מיום קַבְּלָה של המוצר, בתנאי שהצרכן מציג חשבונית או קַבְּלָה המעידות על העסקה ועל הסכום ששולם בה.

ד. לעיתים שם הפעולה אינו מתאים מבחינת הבניין לפעלים שאת פעולתם הוא מתאר, כך למשל שם הפעולה

הַשְׁרָדוֹת.

השלם את המשפט שלפניך.

 המילה הַשְׁרָדוֹת היא שם פעולה הנוטה בבניין נפעל, אולם היא מתארת לרוב את הפעולה

 של פעלים מבניין קל.

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

17. א. לפניך רשימת שמות עצם.

ליד כל שם עצם כתוב מילה הגזורה מאותו השורש של שם העצם ונוטה על דרך השלמים. ראה דוגמה.

דוגמה:	מפל	נפילה
•	מחם	חימום
•	מטוס	טיס
•	מצוקת	יציקה
•	מסור	ניסור

ב. לפניך ארבע מילים שחידשה האקדמיה ללשון העברית.

מרכולית (בלועזית: מינימרקט)

דרגנוע – גרם חשמלי של מדרגות עולות או יורדות.

מגדנייה (בלועזית: קונדיטוריה)

מחנאות (בלועזית: קמפינג)

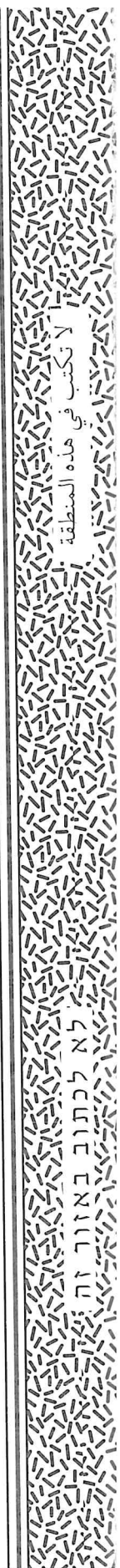
(1) מבין ארבע המילים הקף את המילה שלא נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.

(2) ציין את דרך תצורתה של המילה שלא נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי. **הלחם בסיסים**

(3) העתק את שלוש המילים האחרות, וציין את משמעות הצורן הסופי שבכל אחת מהן.

_____	מרכולית	המילה:
_____	מגדנייה	המילה:
_____	מחנאות	המילה:
_____	משמעות הצורן הסופי:	הקטנה
_____	משמעות הצורן הסופי:	מקום
_____	משמעות הצורן הסופי:	שם עצם מופשט

(שים לב: סעיפים ג-ד של השאלה בעמוד הבא.)

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

22

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

ג. מבין המילים המודגשות שלפניך **הקף** את המילה שהיו"ד שבה אינה שורשית.

יתרונות, קנין, **חפיץ** (גדג'ט), מידע

ד. לפניך שלושה משפטים ובכל משפט מילה מודגשת.

כפתור

הזמנתי באתר הקניות חולצה **מכפתרת**.

שוק

הילדים הם קהל אידיאלי בעבור **משוקים**.

בני הנוער הם **צרכנים** מתוחכמים.

(1) מבין המילים המודגשות, **הקף** את המילה שהשורש שלה אינו גזור שם.

(2) ציין מעל כל אחת משתי המילים האחרות את שם העצם שממנו נגזר השורש שלה.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
 אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة : لا تكتب في هذه المنطقة

נספחים — עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281.

נספחים: נספח 1 — טקסטים ונספח 2 — דף עזר
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
11281, חורף תש"ף

נספח 1 – טקסטים

לפניך שלושה טקסטים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

טקסט 1

קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם

מאת סיון קלינגבייל

אחר צוהריים בפרוור של העיר ניו יורק. שליח של "אמזון"¹ מגיע לבניין דירות ומשאר חבילות בכניסה. ערמות החבילות בכניסה לבניינים נהפכו למחזה נפוץ בכל רחבי ארצות הברית. סיור ברחובות ניו יורק בלילה שבו מפנים את פסולת אריזות הקרטון אינו מותיר אף הוא ספק בנוגע לשאלה היכן ערכו התושבים את קניותיהם. בכניסה לרבים מן הבניינים מונחות ערמות של קרטונים הממתינות לפינוי הזבל.

כמויות האשפה מעידות שמדובר בתופעה הולכת וגדלה. "אופי הקניות שלנו השתנה במשך השנים", מספר אודי, שחי עם בני משפחתו בלוס אנג'לס. "אנחנו קונים באינטרנט כי זה נוח. פעם זה היה זול יותר, כיום לא – אבל זה נוח יותר".

כבר שנים מדברים על מעבר מקניות בחנויות ה"מסורתיות" שנמצאות ברחוב ובקניון, לקניות מקוונות². אבל בשנתיים האחרונות השינוי מהיר יותר, ומותיר מאחור את החנויות הקמעוניות³ הוותיקות ואת הקניונים. רק לאחרונה הגישה אחת מרשתות הבגדים הגדולות, שהייתה בעבר הרשת הקמעונית הגדולה בארצות הברית, בקשה לפשיטת רגל והצטרפה לשורה ארוכה של רשתות קמעוניות מפוארות שלא הצליחו להתמודד עם השינוי. מנתונים שהתפרסמו בשנה האחרונה באתר המרכז נתונים סטטיסטיים ומחקרים מכל העולם, עולה כי המסחר הדיגיטלי העולמי צומח בהדרגה – ב-2015 הוא הסתכם ב-1.5 טריליון דולר, ב-2018 הוא כבר צפוי להסתכם ב-2.8 טריליון דולר וב-2021 ב-4.8 טריליון דולר. המגמה ברורה: שיעור המכירות בחנויות המסורתיות בקניונים וברחובות מצטמצם, ואילו שיעור המכירות בחנויות המקוונות גדל בכל שנה.

מה שיבטיח את המשך הצמיחה של החנויות המקוונות ואת העלייה בכמות אריזות הקרטון הוא בעיקר היתרונות שיש לצרכנים בקניות באמצעות הטלפון או המחשב. בעבר העדיפו צרכנים לרכוש מוצרים בחנויות מקוונות מכיוון שהמחירים בחנויות אלה היו נמוכים בהשוואה למחירים בחנויות ברחובות ובקניונים, ואילו בשנה-שנתיים האחרונות הנוחות היא המניע העיקרי. ממחקר שנערך בדצמבר 2017 עולה כי האפשרות לרכוש בחנויות האינטרנט בכל שעה וכן האפשרות להשוות מחירים חשובות יותר לצרכנים מן המחיר הטוב ביותר. במשך השנים השכילו אתרי הקניות להסיר חששות שמנעו מצרכנים לרכוש מהם מוצרים: השליחויות המהירות הסירו את החשש של הצרכנים מהמתנה ארוכה למוצר, והמדיניות המקילה של החזרות מוצרים ביטלה את החשש של הצרכנים מרכישות שגויות. הנוחות הזאת עודדה אף היא את הצריכה המקוונת.

* מעובד על פי קלינגבייל, ס' (19 באוקטובר 2018). עושים קניות באינטרנט כי זה זול? יש מחיר אחד נסתר שאולי לא הכרתם. מונח האתר TheMarker.

1 "אמזון" – חברה אמריקנית למסחר באינטרנט.

2 קז'ון – (online) שמחובר למחשב, מפיק מידע מעודכן ומאפשר שימוש מיידי.

3 חנות קמעונית – חנות שמוכרת סחורה ליחידים.

בעבר רווחה התפיסה שרכישות מקוונות עדיפות על רכישות בחנויות המסורתיות מבחינת השמירה על איכות הסביבה, אבל כיום יותר ויותר אנשים העוסקים בתחום הקיימות וכלכלת הסביבה אינם בטוחים בכך עוד. כיום כבר ברור כי לקניות המקוונות יש השפעה רבה על הסביבה.

קודם כול בנוגע לסוגיית הפסולת: ברשתות המרכולים בשנים האחרונות ניסו לצמצם את השימוש בשקיות ניילון ובאריזות הן על ידי שינוי הרגלי הצרכנים הן על ידי חקיקה, אבל על אתרי הקניות לא חלים אותם החוקים. למשל, חובת התשלום על שקיות ניילון חלה רק על הצרכנים במרכולים ולא על מי שקונה באתרים ברשת. שליחת המוצרים בארגזי קרטון מחמירה את בעיית הפסולת. חברות רבות אורזות את המוצרים בקופסת קרטון בגודל קבוע, בלי קשר לגודל המוצרים. כך מוצרים ארוזים נארזים מחדש, וכדי שלא ירשרשו בתוך ארגז הקרטון, ממלאים אותו בפלסטיק – שכבות על גבי שכבות של אריזה שאינה הכרחית.

ד"ר יעל פֶּרְג, המתמחה בכלכלת הסביבה, מעלה שאלות נוספות בנוגע למחיר שכדור הארץ "משלם" בעקבות העלייה ברכישות מקוונות. נוסף על כמויות האשפה שנוצרות מן השימוש באריזות מרובות היא מציינת את עניין השינוע – העברת הסחורות ממדינות הייצור (בדרך כלל מסין או מבנגלדש) והפצתן של הסחורות. בעבר ההפצה הייתה לחנות יחידה, ואילו כעת היא נעשית לנקודות חלוקה רבות (לבנייני המגורים). שינוע זה מגביר את כמות פליטת הגזים מכלי התחבורה.

גם השיפור בנוחות הרכישות המקוונות מגביר את השפעתן של הקניות המקוונות על הסביבה: בשל מדיניות ההחזרות הנוחה של מוצרי אופנה וספורט, פריטים רבים נוסעים הלך וחזור. מדיניות זו מכפילה הן את כמויות הפסולת הן את פליטות הגזים.

באתרים רבים אפשר לבחור שהמוצר יגיע בשילוח אווירי, המבטיח הגעה של המוצר למוחרת ההזמנה. ד"ר ורד בלאס, מומחית למדעי הסביבה, אומרת: "הפער בין שילוח יבשתי לשילוח אווירי מבחינת פליטת גזי חממה הוא עצום. מטוס מוציא פי 20 עד 30 יותר אנרגייה לטונה לקילומטר מכמות האנרגייה שמשאית מוציאה, והוא פולט פי 20 עד 40 יותר גזי חממה לטונה לקילומטר מכמות הגזים שהמשאית פולטת".

על אף כל זאת הפגיעה הסביבתית של המסחר המקוון אינה מעוררת התנגדות ציבורית רבה, לעומת זאת הפגיעה של אתרי הקניות בעסקים המקומיים דווקא מעוררת מחאה בארצות הברית, ועקב כך לאחרונה יותר ויותר צרכנים משתדלים לרכוש מוצרים מעסקים מקומיים ולא מאתרי הקניות.

בשנים האחרונות חלה בישראל עלייה ניכרת בשיעור הקניות באתרי הקניות הבין-לאומיים. לדברי נוי קדם-מדמון, סמנכ"לית תקשורת והסברה בדואר ישראל, בעשור האחרון צמח תחום הסחר המקוון במידה ניכרת והוא ממשיך לצמוח משנה לשנה. מנתוני חברת דואר ישראל עולה כי ב-2012 הוזמנו בישראל כ-18 מיליון חבילות מחו"ל, ואילו ב-2017 הוזמנו יותר מ-61 מיליון חבילות מחו"ל – שיעור ההזמנות גדל פי שלושה בתוך חמש שנים. "אנחנו רואים שאנשים מזמינים הכול: ביגוד והנעלה, טלפונים חכמים וְגִדְגִּיטִים⁴ ואפילו מוצרים גדולים וכבדים – שמיות וכריות, כלי נגינה, סירים וכלי בית, חלקי חילוף לרכב, ברזים ועוד", אומרת קדם-מדמון. על פי הדוח השנתי של חברת בזק שפורסם בנובמבר 2017 ועסק בשימוש באינטרנט בישראל, 80% מן הישראלים קונים ברשת. תופעה זו חוצה גילים ונהפכת לרווחת יותר ויותר. הקניות המקוונות כבר אינן נחלת הצעירים בלבד, וחלה קפיצה בשיעור בני 55 ויותר שקונים ברשת.

נתונים אלה באים לידי ביטוי בגידול ניכר בכמות החבילות שנכנסות לישראל ועימן כמויות האריזות והפסולת. מנתוני הדואר עולה שב-2006 משקל החבילות שנכנסו לישראל היה 1,853 טונות, ואילו ב-2017 הוא כבר היה 10,800 טונות. יצרני מוצרי הצריכה ויבואניהם הפועלים בישראל כפופים לחוק האריזות ולכן מחויבים לטפל בפסולת שמייצרים המוצרים שלהם, ואילו האתרים הבין-לאומיים אינם כפופים לחוק זה.

טקסט 2

סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון מאת ג'קי מוקמל

חודש נובמבר בשנת 2017 היה אחד מן החודשים העמוסים ביותר שראתה ישראל בשנים האחרונות בענף הרכישות המקוונות. זאת בשל אירועי המכירות הגדולים, ובהם אירוע מכירות בחסות גוגל ישראל, "חג הרווקים" הסיני וה"בלאק פריידיי" האמריקני¹. בשל כך אף נערכו בדואר ישראל לפתיחת מוקדי חלוקה חדשים ולקליטת החבילות הצפויות להגיע מחו"ל.

5 ברור כי אין מדובר בתופעה חולפת. בשנת 2016 רכשו הישראלים מוצרים באינטרנט בהיקף של יותר מ־14 מיליארד שקלים בתכיפות של רכישה בכל שתי שניות, ובשנת 2017 אף אפשר לראות עלייה בשיעור הקניות המקוונות. יותר ויותר ישראלים עורכים קניות בלי לצאת מן הבית ועל כך אין עוררין, אולם יש ענף עסקי שחייבים לתת עליו את הדעת: ענף הקניונים.

בסקר נמצא כי המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים בארץ ובעולם הם מוצרים מתחום ההלבשה, ההנעלה, האופטיקה והתכשיטים. עוד גילה הסקר כי את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת מובילים בעיקר בני הדור הצעיר הרגילים לשוטט ברשת ולהשיג את מבוקשם במהירות ובמחיר נמוך יותר.

10 האם הקניונים המסורתיים נמצאים בסכנת הכחדה? כיצד יוכלו בעלי החנויות בקניונים להתמודד עם השינוי הצרכני הבלתי נמנע? וכיצד בשוק תחרותי כל כך הם יוכלו לפתות את הלקוחות שכבר עברו לקנות במרחב המקוון לחזור ולקנות אצלם?

15 עדיין מוקדם להספיד את הקניונים. כמו ענפי מסחר אחרים, גם בעלי הקניונים משקיעים זמן, מחשבה ומשאבים כדי למצוא את הדרך הטובה ביותר להתקיים בעידן הדיגיטלי – ואם ישכילו לעשות זאת, נמשיך לבקר בקניונים עוד שנים רבות. קניון המבקש לשרוד במציאות החדשה יהיה חייב למשל להשקיע יותר בחוויית הצרכן, כגון בעיצוב מעניין ובפעילויות מושכות, וכן להציע מוצרים ושירותים שאי אפשר לרכוש ברשת, כמו מסעדות ומתחמי בילוי.

20 כבר עכשיו יש קניונים שעוצבו מחדש, וברבים מהם נוספו מסכי ענק ושודרגו השטחים הציבוריים. קניונים אחרים נהפכו למרכזים פעילים עבור התושבים באזור – וליד החנויות יצרו מתחמים ייעודיים לילדים, כגון פינות יצירה, מסלולי חידות ועוד.

האם בספרי ההיסטוריה ייזכרו הקניונים כ"דינוזאור" צרכני שלא שרד את המהפכה הדיגיטלית? האם הם יישארו יציבים גם בעתיד? ימים יגידו.

* מעובד על פי מוקמל, ג' (18 בדצמבר 2017). סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון. מתוך האתר ynet.

1 "חג הרווקים הסיני" (שחל ב־11 בנובמבר) וה"בלאק פריידיי" האמריקני (שחל ביום שישי של השבוע הרביעי בנובמבר) הם ימי שיא של צרכנות בעולם.

סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11

מאת שירה קרפיק ספיר

חברת אי־ביי (eBay) ישראל פרסמה הבוקר נתוני מחקר שמהם אפשר ללמוד על העדפות הקנייה המקוונת של בני נוער ישראלים. הנתון המפתיע הוא הגיל שבו מתחילים בני הנוער לקנות ברשת – במחקר התברר כי מקצתם התחילו לקנות באינטרנט כבר כשהיו בני 11. במחקר השתתפו 500 נערים ונערות בני 12-17 מרחבי הארץ, שערכו בשנה האחרונה קנייה מקוונת אחת לפחות.

בין השאר חשף המחקר כי 85% מבני הנוער רוכשים מוצרים באינטרנט פעמיים בחודש. הסכום הממוצע בכל קנייה הוא כ־66 שקלים. בני הנוער רוכשים בעיקר גדג'טים (חפיצים), מוצרי חשמל ואלקטרוניקה ומשחקי מחשב. נערות קונות יותר מוצרי אופנה, אביזרי אופנה, תכשיטים ומוצרי קוסמטיקה.

ההורים הם מקור המימון הנפוץ ביותר לקניות בקרב 65% מבני הנוער, ומקור המימון המדורג במקום השני הוא שכר העבודה של בני הנוער עצמם.

לדברי אלעד גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של חברת אי־ביי ישראל, "גיל 13 הוא הגיל הממוצע שבו מתחילים לקנות באמצעות האינטרנט, ובשל התפתחות האינטרנט ניכר כי גיל זה יורד – נערים ונערות שכיום הם בני 16-17 התחילו לקנות כשהיו בני 14 בממוצע, ואילו בני 12-13 התחילו לקנות כבר כשהיו בני 11. כיום בני הנוער הם כוח קנייה חזק, ולכן הם קהל אידיאלי בעבור משווקים, מפרסמים וחברות מסחריות. בני נוער הם צרכנים מתוחכמים, ולראיה 53% מהם העידו שראו מוצר כלשהו בחנות ולאחר מכן חיפשו אותו ברשת ורכשו אותו שם. מלבד היותם קניינים משמעותיים, 81% מבני הנוער העידו כי המליצו להוריהם לקנות באינטרנט. הם כמעט נולדו לסביבה המקוונת, הם 'שוחים' בה, ולכן טבעי מאוד בעבורם לערוך בה גם את הקניות שלהם".

* מעובד על פי קרפיק ספיר, ש' (13 בספטמבר 2016). סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11. מתוך האתר גלובס.

נספח 2 – דף עזר לבחינה

טבלת התנועות

התנועות החטופות	התנועות הגדולות	התנועות הקטנות	
חֲטף פתח	קִמְץ	פִתח	a
חֲטף סגול	צִירי חסר צִירי מלא	סִגול	e
	חִיריק מלא	חִיריק חסר	i
חֲטף קמץ	חֹלם חסר חֹלם מלא	קִמְץ קטן	o
	שׁוּרוּק	קֹבוץ	u

טבלת הגופים

גוף שלישי	גוף שני	גוף ראשון	
נסתר	נוכח	מדבר	יחיד
נסתרת	נוכחת	מדברת	יחידה
נסתרים	נוכחים	מדברים	רבים
נסתרות	נוכחות	מדברות	רבות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה
סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחה/מחובר)
סוגי הנשואים: נשוא פועלי, נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)
התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אגוד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה
סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור
החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה
מבני משפט מיוחדים: נשוא סתמי, נשוא מורחב, חלק ייחוד, חלק כולל
קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פעל (פעל), נפעל (נפעל), הפעיל (הפעיל), הפעל (הופעל), פעל (פיעל), פעל (פועל), התפעל (התפעל)
גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים
 גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פי"י (חפי"י)
 גזרת הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"ו (נפי"ו), נחי ל"י (נל"י), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו (נע"ו/י)
 גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל
 גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם (הרכב) בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)
סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה